

André DE BOE

Stichter van de Anonieme Alcoholisten Vlaanderen

Onlangs werd de negentigjarige André DE BOE in de bloemetjes gezet. Of liever in de sterren. De Anonieme Alcoholisten schonken hem een hemelhuisje met zestig sterren, een voor elk jaar van de beweging die dit jaar haar zestigste verjaardag viert. Het is een fijne uiting van erkenning voor de man die aan de wieg stond van de AA-beweging in ons land.

‘Drankzucht is een ziekte. Je kunt ervan genezen’

Ilse VAN HALST

In 1953 richtte André DE BOE in Brussel de eerste AA-groep op. Net negentig geworden, vertelt hij nog steeds enthousiast over zijn levenswerk. Zijn echtgenote knikt af en toe bevestigend of vult hem aan. Want hoewel DE BOE de drijvende kracht was achter AA, beleefden ze het verhaal van AA samen. „Vertel eens van Miel”, spoort ze aan. „Ah, Miel”, lacht DE BOE. „Hij is al meer dan veertig jaar sober. Nog steeds heb ik een band met hem.”

–Vanwaar uw belangstelling voor mensen met drankproblemen?

Toen ik in 1950 in opdracht van mijn werkgever, het Nationaal Comité voor Alcoholisme, een congres in Kopenhagen bijwoonde, werd ik sterk getroffen door de getuigenis van twee AA-ers en hoe zij geholpen werden door de steun van andere drankzuchtigen uit de AA-groep. Zoiets bestond in ons land niet. Tussen de twee wereldoorlogen en vooral na 1945 bonden de katholieke Matigheidsbonden in het katholiek onderwijs wel de strijd aan met ‘de drankduivel’. Ik was dat gedachtegoed toen al erg genegen. Als maatschappelijk assistent maakte ik mijn thesis over alcoholisme en de drankwetgeving.

–Rustte er toen ook een taboe op alcoholisme? Meer nog dan nu. Toen ik in 1954 voor het eerst een voorlichtingsvergadering organiseerde in het Paleis voor Schone Kunsten, daagden er ruim tweehonderd mensen op, bij wie heel wat journalisten.

Onze samenleving is nog steeds zeer ruimdenkend in het schenken van bier en andere alcoholische dranken. Als je niet wilt meedrinken, zeggen je makkers al snel: „Komaan, eentje voor de gezelligheid.” Maar zodra iemand verslaafd is aan alcohol, wordt hij met de vinger gewezen. Op pakjes sigaretten staat inmiddels ‘gevaarlijk voor de gezondheid’, op bier staat niets. Die dubbele houding doet pijn. Een drankzuchtige – ik verkies deze term, want het is niet omdat je veel drinkt dat je verslaafd bent – wordt als een zondaar beschouwd. Dat maakt het zo moeilijk voor hen om iets aan hun probleem te doen.

Daarom beschouwen de AA drankzucht als een ziekte, in de zin dat je door overmatig te drinken niet meer goed functioneert. Dit betekent meteen dat genezing

De Boe: „Nog steeds maakt alcohol gezinnen kapot. Na zestig jaar blijven de AA dan ook zinvol.” © Violet Corbett Brock

mogelijk is. Zo geef je de drankzuchtige de kans zich te herpakken.

–Hoe gaat de AA-beweging te werk?

Ze hanteert een methode van Twaalf Stappen. Je moet een soort bekeringsproces doormaken. De eerste en moeilijkste stap naar genezing is zelf erkennen dat je verslaafd bent aan drank. AA-ers komen we-

„De laatste die weet dat hij een alcoholicus is, is de drankverslaafde zelf”

kelijks gratis en anoniem samen in een groep waarin ieder zijn fouten opbiecht, ongeacht rang of stand. Ze putten kracht uit het contact met anderen die herkennen wat zij doormaken. De Twaalf Stappen spreken over een Hogere Macht die de zieke helpt de drank terzijde te laten. Dat is de spiritualiteit van de AA-beweging. Ieder kan die Macht invullen zoals hij dat wil. De Stappen stellen ook dat je lotgenoten dient te helpen. Onder meer

door te luisteren naar hun verhaal. Dat is een christelijke gedachte. Toch zijn de AA geen katholieke, maar een neutrale beweging waarin iedereen welkom is. Pas in 1972 stelde de paus voor het eerst dat de beweging goed werk verricht. In ons land was priester Paesmans uit Hasselt toen al bijna vijftig jaar bezig met de problematiek. Vandaag telt de beweging zo’n achtduizend leden.

–Als dank voor uw pionierswerk kreeg u een hemelhuisje met zestig gouden sterren. Wat betekent dat voor u?

Dat is een mooi symbolisch aandenken. Eenmaal AA-er, altijd AA-er. Je moet immers blijven vechten om nuchter te blijven. De meeste AA-bewegingen werken met een huisje, een kruis tussen de twee letters A, als symbool voor het huiselijke geluk dat door de drank vernietigd wordt. Elk jaar waarin een AA-er nuchter is, mag hij een ster op zijn huisje prikken.

Drank maakt veel stuk: de betrokkene, maar ook zijn gezin. Geleidelijk stelde ik vast dat ook partners van drankzuchtigen, familieleden, vrienden en zelfs hun kinderen met vragen zaten. Hoe reage-

ren als je partner teveel gedronken heeft en de boel kort en klein heeft geslagen of de vloer heeft ondergekotst? Een goede raad: laat alles liggen. Want meestal weet partnerlief niet wat hij of zij heeft gedaan. Als de verslaafde er de volgende dag mee geconfronteerd wordt wanneer hij zijn roes heeft uitgeslapen, beseft hij wat hij gedaan heeft en hoe ver het gekomen is. Want de laatste die weet dat hij alcoholicus is, is de persoon zelf. Daarom riep ik ook Al Anon samen, een beweging voor familieleden van drankzuchtigen. Later werd Alateen uit de grond gestampt voor kinderen van drankzuchtigen.

–Bent u trots op wat u bereikte?

Trots niet, wel blij dat ik mensen kon helpen. Dat ik gezinnen van de drank heb gered. Maar dat was mijn werk. En dat is nog niet af. Er rust nog steeds een taboe op alcoholisme. Nog steeds maakt alcohol gezinnen kapot. Zoals het christendom nog steeds zinvol is na tweeduizend jaar, zijn de AA nu ook nog zinvol na zestig jaar.

AA Vlaanderen contacteren kan via 03 239 14 15 of www.aavlaanderen.org.